

Gemeente
Coevorden

Ruimte om te doen!

Bestuursprogramma 2018 - 2022

INHOUD

Inleiding	1
Programma 1: Economie, Kennis en Cultuur	2
Programma 2: Werk, Jeugd en Zorg	3
Programma 3: Ruimte en Leefomgeving	5
Programma 4: Openbare ruimte	6
Programma 5: Bestuur en Organisatie	7
Programma 6: Financiering en Dekkingsmiddelen	8

INLEIDING

Na vier jaar 'Coevorden Verbindt' gaan we een nieuwe bestuursperiode in. Onze betrokken stijl van besturen kreeg waardering van onze inwoners bij de verkiezingen. Dat geeft ons vertrouwen en een sterke motivatie. De vorige bestuursperiode moesten we financieel gezond worden om weer blijvend te kunnen investeren. Met trots kunnen we zeggen dat dat is gelukt en we gaan investeren; met gepaste zorgvuldigheid. Dit bestuursprogramma beschrijft wat we in 2022 bereikt willen hebben. Onze koers is helder en uiteraard is er ruimte voor kansen en initiatieven die onderweg ontstaan. Met deze positieve blik op de toekomst gaan we aan de slag! Ruimte om te doen! voor ons én onze inwoners!

Waar staan we voor

We zoeken intensief de samenwerking en verbinden inwoners en partijen daar waar deze elkaar kunnen versterken. We inspireren elkaar, werken samen, stimuleren initiatieven, bevorderen innovatie en voeren onze wettelijke taken uit op een manier die past bij onze verbindende stijl van besturen. We zijn helder over wat wel kan en wat niet kan, nemen verantwoordelijkheid en geven ruimte en vertrouwen. We geven veel ruimte aan maatschappelijke initiatieven. Ook willen we (blijven) experimenteren en accepteren we de risico's hiervan. Integraal werken is nodig en vinden we belangrijk. Bij onderwerpen die vallen onder de verantwoordelijkheid van meer dan één collegelid, zorgen we voor goede onderlinge samenhang en samenwerking. We verbinden onze portefeuille daar waar dit nodig is voor het beste resultaat.

Ons ideaal is een actieve samenleving met betrokkenheid voor haar eigen leefomgeving. Daar waar dit goed gaat denken we mee, daar waar het minder vanzelf gaat investeren we. We gaan het gesprek aan over de wederzijdse verwachtingen, samen met (maatschappelijke) partners. We benaderen de samenleving als een netwerk van verschillende groepen mensen die zich inzetten voor de leefbaarheid van een dorp, wijk, of ander gebied. Dorps- en wijkverenigingen blijven voor ons een belangrijke samenwerkings- en gesprekspartner. Ook andere groepen die een thema of belang vertegenwoordigen kunnen onze gesprekspartner zijn. We willen graag samen nadenken over de toekomst van hun dorp, wijk of omgeving. Medio 2020 leveren we een wensbeeld op; een toekomstvisie van en voor de gemeente Coevorden voor de periode tot 2030. Hierin nemen inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners nadrukkelijk een rol.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord 'Kracht, energie en trots' benoemen we zes thema's. We willen een gemeente zijn waar we samen aan de slag gaan, waar je wilt wonen en leven, waar je wilt werken en ondernemen, waar we zorgen voor elkaar, waar de jeugd de toekomst heeft en die we door willen geven. We willen onze gemeente meer op de kaart zetten door de plezierige en actieve samenleving en de mooie kans op goede banen stevig te promoten.

Raadsakkoord "Samen Levend"

We zijn blij met het opgestelde raadsakkoord 'Samen Levend'. De gemeenteraad gaat in gesprek met de samenleving over 'duurzaamheid', 'lokale zeggenschap en betrokkenheid' en 'bloeiend verenigingsleven en mensen in beweging'. We faciliteren de raad in haar proces van uitvoering. De (uitwerking van de) rollen van de raad en die van ons stemmen we in goed overleg af.

Opbouw van het Bestuursprogramma

Dit bestuursprogramma is opgebouwd vanuit zes programma's. Voor elk programma formuleren we doelstellingen, die we aan het eind van de bestuursperiode willen bereiken. Jaarlijks bepalen we welke acties we zelf en samen met anderen voor het eerstvolgende jaar programmeren om de doelstellingen van 2022 te behalen. Dit stemmen we af en overleggen we met onze maatschappelijke partners en onze inwoners. De financiële, beleidsmatige en praktische consequenties van deze afspraken vertalen we jaarlijks via de reguliere financiële cyclus (Kaderbrief, Programmabegroting).

*College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Coevorden*

PROGRAMMA 1: ECONOMIE, KENNIS EN CULTUUR

Aantrekkelijk zijn om te wonen, werken en recreëren voor onze inwoners, ondernemers en gasten. Partijen met elkaar verbinden en samen werken, ook als het gaat om opleidingen. Economisch en toeristisch sterker worden en onze sterke punten zoals cultuur en historie versterken en beter uitdragen, zowel binnen als buiten onze gemeente-, provincie- en landsgrenzen.

ECONOMIE

Versterken economische structuur

We voorzien in de behoefte van de ondernemers. We scheppen ruimte voor ondernemerschap en dragen bij aan een omgeving waar het prettig ondernemen en werken is. We werken op structurele wijze samen met bedrijven en onderwijs om de lokale sociaal economische structuur te versterken. We versterken de band met onze agrariërs. We onderzoeken hoe we innovatieve of startende ondernemers zo goed mogelijk de ruimte kunnen geven. Ook ondersteunen en stimuleren bedrijven in het maatschappelijk verantwoord ondernemen. We zetten in op kennis, inspiratie en innovatie en leggen de hiervoor nodige regionale en internationale verbanden.

- Profileren als aantrekkelijke woon- en werkgemeente.
- Verleiden bedrijven en hoger opgeleiden om zich hier te vestigen.
- Verkennen mogelijkheden regionaal bedrijventerrein A37 met regionale partners.
- Intensieve samenwerking met LTO.

Kennis

We nemen een verbindende en stimulerende rol in om onderwijs en bedrijven met elkaar in contact te brengen. Samen verbeteren we de aansluiting tussen opleiding en werk in de regio en krijgen we helder wat we van elkaar verwachten. Oriëntatie op de toekomst begint al op de basisschool.

- Jongeren interesseren voor de technische sector (FabLab).
- Ondersteunen bedrijfsvakscholen.
- Met 'Ondernemend Coevorden' jongeren stimuleren werkervaring op te doen.
- Meer informeren van jongeren over toekomstkansen in onze regio.
- Stimuleren en ondersteunen initiatieven voor verbeteren kennis Duitse taal.

Dutch TechZone

We verwachten veel van Dutch TechZone; het belangrijke regionale samenwerkingsproject tussen de gemeenten Coevorden, Emmen, Hardenberg en Hoogeveen, de provincie Drenthe en het rijk. We profileren ons als een regio die staat voor economische vitaliteit en excellent vakmanschap in met name de maakindustrie.

- Stimuleren inwoners en organisaties evenementen te organiseren.
- Verbeteren toeristische fiets- en wandelinfrastructuur (beleving en voorzieningen).
- Inrichten wandelknooppunten.
- Onderzoeken mogelijkheden stadswifi.
- Vitaliseren vakantieparken.

RECREATIE EN TOERISME

De veelheid en verscheidenheid aan natuurschoon en cultuurhistorische waarden biedt ondernemers volop kansen. Samen verkennen we hiervoor de mogelijkheden. De verschillende ontwikkelingen zoals in de binnenstad van Coevorden moeten bijdragen aan een betere verbinding tussen stad en buitengebied. Ook zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met andere gemeenten en partijen zoals Toreco, Recreatieschap, RECRON, Geopark de Hondsrug, Marketing Drenthe én onze Duitse bureaus.

- Onderzoeken hoe verenigingen voor kunst en cultuur meer te ondersteunen.
- Beter laten benutten Stimuleringsfonds.
- Aanjagen jaarlijks cultureel programma.
- Vieren 350 jarig 'Ontzet van Coevorden' in 2022. Dit aangrijpen om dan 'Culturele gemeente van Drenthe' te zijn.

KUNST EN CULTUUR

Met de verbindende kracht van cultuur zetten we in op een bloeiend cultureel leven. Initiatieven die ons cultureel en historisch erfgoed uitdragen, die onze rijke historie beter beleefbaar maken en waarmee we ons regionaal en provinciaal profileren, ondersteunen we. We werken actief samen met de culturele organisaties en stimuleren onderlinge samenwerking.

PROGRAMMA 2: WERK, JEUGD EN ZORG

'Samen Krachtig' is ons motto. Meedoen en meetellen is belangrijk. Inwoners nemen meer zelf regie bij het zoeken naar ondersteuning. We stimuleren eigen verantwoordelijkheid en versterken de kracht van de samenleving. We faciliteren en regisseren en soms nemen we zelf het initiatief. We helpen problemen en belemmeringen voorkomen. Kinderen en jongeren moeten veilig, gelukkig en gezond opgroeien. We werken nauw samen met scholen, onze maatschappelijke partners, de vrijwilligers en de aanbieders.

MEEDOEN EN MEETELLEN

Iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving. We streven naar een optimale participatie van onze inwoners en acceptatie van verschillen tussen inwoners.

Meedoen door (vrijwilligers)werk

We ondersteunen inwoners met een korte afstand tot de arbeidsmarkt actief bij het vinden van werk. Onze bijzondere aandacht gaat uit naar jongeren in een kwetsbare positie. We zijn bezorgd over de afname van het aantal vrijwilligers. Van inwoners die een uitkering ontvangen verwachten we dat zij iets terug doen voor de samenleving.

Actieve deelname statushouders

Onze verantwoordelijkheid voor de inburgering van statushouders wordt groter door een wetwijziging. Doel is dat statushouders zich zo snel mogelijk inwoner voelen en actief deelnemen aan onze samenleving.

Ouderen vitaal

We willen bereiken dat meer inwoners langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Hierbij bieden wij samen met partners maatwerk, bijvoorbeeld op het gebied van dementie en eenzaamheid. Samen zoeken we naar financiële ondersteuningsmogelijkheden.

Laaggeletterdheid

We doorbreken het taboe op laaggeletterdheid en vergroten de taalvaardigheid van onze inwoners van jong tot oud. We richten ons op het bestrijden en voorkomen. Brede bewustwording bij organisaties en instellingen en bij onze inwoners is daarvoor van belang.

Armoede

We bestrijden generatie-armoede. Onze doelstelling is een basis te leggen voor een structurele vermindering van dit maatschappelijke probleem.

VOORKOMEN

We zetten stevig in op het voorkomen van problemen en belemmeringen. Hierbij passen we de methode van 'positieve gezondheid' toe. We gaan dan niet uit van ziekte, maar juist van functioneren en kwaliteit van leven, kijkend naar het geheel. Positieve effecten zijn vroeg-signalering, voorkomen van problemen bij jeugd, brede inzet van preventieve activiteiten en investeren in het bevorderen van een gezonde leefstijl. Veel professionals en maatschappelijke organisaties kennen elkaar. Duurzame samenwerking is daardoor goed mogelijk.

Voorkomen van financiële problemen

We bevorderen financieel gezond gedrag. Dit vanuit de gedachte dat financiële problemen vaak een basis vormen voor meervoudige problematiek.

- Meer inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt of met een arbeidsbeperking aan werk helpen.
- Onderzoek doen naar combineren dagbesteding en arbeidsmatig werken.
- Meer inwoners motiveren zich vrijwillig maatschappelijk in te zetten.
- Maatschappelijke organisaties motiveren inwoners met uitkering en minder perspectief op arbeid met een vergoeding te waarderen wanneer zij vrijwilligerswerk doen.

- Samen met het COA toekomstige inwoners begeleiden en stimuleren om zo vroeg mogelijk te beginnen met integreren.
- Blijvend investeren in taalonderwijs en het bevorderen van integratie in de wijk.
- Bedrijfsleven aanmoedigen om statushouders aan werk te helpen.

- Met woningcorporaties en ouderenorganisaties de opgave voor wonen met zorg in beeld brengen.
- Investeren in integrale ouderenzorg (samen met huisartsen, wijkverpleging en welzijnswerk).
- We stimuleren innovatie van zorg, van samenleving, van financiering.

- Met taaltraject zoveel mogelijk laaggeletterden bereiken.
- Met onderwijs en kinderopvangpartijen inzetten op taalontwikkeling en vergroting van de woordenschat van (jonge) kinderen.

- Pilot starten voor intensieve begeleiding van gezinnen (samen met Emmen en Borger-Odoorn) vanuit het project 'Kansen voor de Veenkoloniën'.

- Maatschappelijke partners stimuleren vernieuwingen op basis van 'positieve gezondheid' in te voeren.
- Realiseren sluitende signalering van inwoners die ondersteuning nodig hebben.
- Commitment alle netwerken en organisaties op wijk- en dorpsniveau voor probleemsigalering en ondersteuning mede-inwoners.

- Jongeren bewust maken hoe om te gaan met geld.
- Verminderen aantal inwoners met problematische schulden.
- Samen met bewindvoerders een pilot starten voor passende ondersteuning.

Gezond leven

We bevorderen dat inwoners gezonder en langer leven. Langdurige preventieve inzet is dan nodig. De basis is gelegd met onze maatschappelijke organisaties en sluiten ons aan bij het project 'Aan de slag met preventie in Drentse gemeenten'. In de pilot 'Preventie en zorg' zoeken we met lokale partners naar mogelijkheden om duurzame inzet op preventie (Shared savings) te bekostigen.

- Preventiebeleid ontwikkelen, gericht op gedragsverandering bij in het bijzonder kwetsbare doelgroepen.
- Forse daling van aantal rokers en van overmatig alcoholgebruik.
- Voorkomen van overgewicht bij kinderen en jongeren.
- Meer aandacht voor angst en depressies bij jongeren en ouderen.
- Aandacht voor gezond leven binnen de ambtelijke organisatie.

ONDERWIJS EN JEUGD

Goed onderwijs is belangrijk voor de toekomst van kinderen. We bieden kinderen een breed en gezond leerklimaat waarin ieder kind de kans krijgt om talenten te ontwikkelen. Samenwerking met scholen en kinderopvangpartijen is essentieel voor een goede uitvoering van onze taken. We willen voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor peuters (2,5 - 4 jaar). Kinderen moeten het maximale uit hun talenten en kennis kunnen halen. Een ononderbroken schoolloopbaan is belangrijk voor de kansen in de toekomst. De leerplichtambtenaar is hierin een belangrijke schakel.

- Inzetten op taalontwikkeling, een doorgaande leerlijn kinderopvang - primair onderwijs.
- Een zo breed mogelijk en kwalitatief goed aanbod van voorschoolse educatie voor alle peuters.

Onderwijshuisvesting

We willen voor alle kinderen toegankelijk en bereikbaar onderwijs, door het in stand houden van kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen in onze gemeente.

- Inzetten op bereikbaar primair onderwijs, vorming van kindcentra en kwalitatief goede voorzieningen

Kindvriendelijke gemeente

Kinderen en jongeren moeten veilig, gezond en gelukkig kunnen opgroeien. Hierbij betrekken we kinderen en hun ouders actief. Uitgangspunt is dat we hulp zo dicht mogelijk bij het kind thuis realiseren. Ook willen we dat meer jongeren en ouders weten waar ze terecht kunnen als ze hulp nodig hebben bij opvoeden en opgroeien. Een goed samenspel met zorgaanbieders en andere betrokkenen is cruciaal.

- Opstellen en uitvoeren Actieplan kindvriendelijkheid met kinderen, jongeren, ouders en andere betrokkenen.
- Zorg en ondersteuning naar kind en gezinssituatie brengen.
- Afstemmen zorg voor jeugdigen op ernstige problemen, mentale en sociale vaardigheden en opvoedvaardigheden van ouders.

Jongerenraad

We bevorderen en stimuleren de brugfunctie van de Jongerenraad tussen de gemeente en de jongeren in de gemeente als onafhankelijke adviespartner.

- Medewerkers kennen het gebied en de mensen waarvoor ze werken.
- Sociale teams zijn goed bereikbaar, beantwoorden vragen zoveel mogelijk direct. Verwijzen zo nodig door.
- Begrijpelijke taal gebruiken.
- Doorgaan met inzet praktijkondersteuners bij huisartsen.
- Onderzoeken mogelijkheden om aanbod specialistische voorzieningen beter op elkaar te laten aansluiten.

DICHTBIJ EN SAMEN

Onze ondersteuning aan inwoners moet toegankelijk, bereikbaar en snel te vinden zijn. Dat geldt voor informatie en advies over onze dienstverlening, oplossingen en het aanbod van voorzieningen. Samen met inwoners zoeken we oplossingen steeds meer in hun eigen leefomgeving. Daarmee zorgen we voor verbinding tussen sociale problematiek en initiatieven in de leefomgeving. We werken integraal, waarbij onze sociale teams een belangrijk onderdeel zijn in de keten van zorg en ondersteuning.

- Meer wijk- en gebiedsgericht werken: goede ideeën in dorpen en wijken ondersteunen, weten wat er leeft, benutten kennis andere organisaties.
- Sociale teams eerste aanspreekpunt in samenwerking met maatschappelijke partners en zorgaanbieders.
- Sociale teams werken volgens principe één gezin, één plan en één regisseur; kijken naar de hele situatie van het gezin.

VERENIGINGSLEVEN

Vanwege de belangrijke functie van het verenigingsleven, zorgen we er voor dat deze voorzieningen in de buurt beschikbaar blijven. Samen met onze inwoners zetten we ons ervoor in dat accommodaties in stand blijven en voldoen aan de huidige behoefte en vraag naar kwaliteit. Daarnaast hechten we een groot belang aan duurzame exploitatie. We versterken en innoveren met sport-, beweeg- en cultuuraanbieders en vrijwilligersorganisaties diversiteit, inclusief en vraaggericht handelen.

- Combinatiefuncties onderzoeken om samenwerking tussen onder meer kinderopvang, welzijn, zorg, bedrijven en onderwijs tot stand te brengen.
- Ontwikkelingen in activiteiten en maatschappelijk vastgoed benutten om één multifunctionele accommodatie te realiseren.
- We werken samen met de raad, die vanuit het raadsakkoord aan de slag gaat met het thema 'bloeiend verenigingsleven'.

Sport

Sport draagt bij aan een gezonde leefstijl. Het stimuleert ontmoeting, gezondheid, preventie, participatie en weerbaarheid. Sport moet daarom betaalbaar en beschikbaar zijn. We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan het verenigingsleven en het stimuleren van bewegen. Samen met Borger-Odoorn, Emmen en onze partners in het werkveld onderzoeken we hoe we het aanbod om te sporten of te bewegen groter kunnen maken voor de inwoners met een lichamelijke of verstandelijke beperking.

- In overleg met beheerders (intern en extern) en gebruikers een kwaliteitsimpuls geven aan de sportaccommodaties.
- Aandacht vragen bij sportverenigingen voor diversiteit.
- Aansluiten bij Drenthe Beweegt, Drenthe Gezond, bij Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG).
- Voortzetten Stimuleringsprogramma 'Gezond in Coevorden'. Herijken doelstellingen en doelgroepen.

PROGRAMMA 3: RUIMTE EN LEEFOMGEVING

We versterken de woon- en leefomgeving in de stad en onze dorpen en wijken en we dragen uit dat het hier goed wonen en leven is. We hebben aandacht voor openbaar vervoer en mobiliteit en zorgen voor kwalitatief goede wegen, fiets- en wandelpaden. We laten ons leiden door goede plannen die tot stand komen met en vanuit de samenleving.

WONEN & LEEFOMGEVING

We zetten ons in voor een goed woon- en leefklimaat in onze gemeente. Onze Woonvisie is hiervoor de leidraad. Samen met onze woonpartners, de dorpsbelangenverenigingen en de wijkverenigingen van Coevorden pakken we dit op. Een gezonde spanning tussen vraag en aanbod op de woningmarkt is ons streven. Er blijft ruimte voor goede nieuwbouwplannen die kwalitatief een aanvulling zijn op de bestaande woningvoorraad. Het initiatief voor het ontwikkelen van nieuwbouwplannen kan zowel bij de gemeente als bij de lokale gemeenschap liggen.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Centrumvisie Coevorden

De koppeling en opwaardering van de historische kwaliteiten in en nabij de binnenstad moet zorgen voor een (toeristisch) aantrekkelijke binnenstad, waar historie, (nieuwe) ambachtelijkheid en kwaliteit beleefd wordt. Samen met centrummanagement Coevorden en Domesta voeren we de plannen in de zes deelgebieden uit. Onder meer de projecten Markt/Haven, Weeshuisweide en Winkelstraten zorgen voor grote veranderingen. We betrekken inwoners van de stad en de dorpen, ondernemers, onderwijs, cultuur en de diverse belangroepen nauw bij het proces.

Stationsomgeving (RSP)

Met een nieuwe inrichting voor de stationsomgeving (RSP) realiseren we een aantrekkelijke binnenkomst van een historische vestingstad. Daarbij ontstaat een OV-knooppunt voor inwoners en bezoekers. We verbeteren de ruimtelijke kwaliteit door de realisatie van de tunnel voor voetgangers, de verplaatsing van de P+R en een deel van de fietsenstalling.

BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

Een goede, veilige mobiliteit en bereikbaarheid vinden we cruciaal voor de leefbaarheid en voor het toerisme. Het draagt bij aan een goed woon-, werk- en vestigingsklimaat en helpt de lokale economie te stimuleren. We gaan voor goede bereikbaarheid over de weg, via het spoor en via het water, zowel voor personen als voor goederen. We zorgen voor voldoende kwaliteit van de fietsinfrastructuur en de fietsomgeving. Daarvoor verbeteren we de fysieke kwaliteit van fietsverbindingen en schoolroutes op een aantal trajecten. Ook digitale bereikbaarheid is van groot belang voor de leefbaarheid. We geven ruimte aan goede initiatieven op het gebied van snel internet die op deze doelstellingen aansluiten en wenselijk en inpasbaar zijn.

OMGEVINGSWET

De invoering van de omgevingswet zorgt voor minder en daardoor overzichtelijkere regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk. Met de invoering van de Omgevingswet creëren we meer eigen ruimte voor het afwegen van de wenselijkheid van een initiatief of ontwikkeling. Dit levert een verbeterde informatiepositie voor inwoners en initiatiefnemers op. Goede afstemming tussen initiatiefnemer en gemeente over mogelijkheden en randvoorwaarden is voor ons de essentie. Snellere besluitvorming over ruimtelijke initiatieven door kortere procedures en door het stimuleren van overleg en participatie vooraf wordt hiermee mogelijk.

- Met alle dorpen en wijken bepalen we de wensen en behoeften in de eigen leefomgeving.
- Dorps- en wijkvisies zijn de basis voor het gesprek.
- Met Domesta en Maatschappelijk Welzijn Coevorden zetten we een gedragen aanpak op voor een aantal wijken in de stad Coevorden.
- We benutten de ontwikkelruimte die in deze wijken aanwezig is.
- Instellen Herstructureringsfonds om dreigende verpaupering aan te pakken en zo nodig invloed te hebben op de woningvoorraad.

- Werk maken van investeringen die gebruik van verschillende vervoersmiddelen tijdens een reis bevorderen en die bijdragen aan de reiskwaliteit van reizigers.
- Onderzoeken alternatieve vervoersvormen (naast OV), waarbij we ook kijken naar mogelijkheden om duurzame mobiliteit te stimuleren.
- In overleg met inwoners een regionale lobby op gang brengen om de bus weer door de dorpen die dat graag willen, te laten rijden.
- Met de gemeente Hogeveen de eerste stap zetten naar een serieuze verkenning van een spoorverbinding Coevorden-Hogeveen voor goederen en personen.
- Inzetten voor de totstandkoming van de treinverbinding voor personenvervoer met Duitsland op het traject Rheine – Emmen.

- Oplossing zoeken voor problemen van landbouwvoertuigen bij onderdoorgang N34 Dalen.
- Vervolgen planologische procedure voor doortrekken zuidelijke ontsluitingsweg naar rondweg.
- Onderzoeken financiële gevolgen van volledig doortrekken 2^e fase zuidelijke ring rond Coevorden voor aansluiting Europark (en Duitsland).
- Meewerken aan het realiseren van snel internet in het buitengebied (Breedband) door dit inwonersinitiatief te faciliteren.
- Kwaliteitsimpuls voor schoolroutes en routes naar voorzieningen in een op te stellen Fietsnota.
- Vanuit recreatief oogpunt inzetten op realisatie kwalitatieve fietsknooppunten en voldoende kwaliteit toeristische fietsinfrastructuur.
- Opstellen regionale bereikbaarheids- en fietsagenda met de gemeenten Emmen en Borger-Odoorn.

- Werken vanuit de bedoeling van de wet, ongeacht de landelijke invoering.
- Een ambtelijke organisatie die 'Omgevingswet-proof' is.

PROGRAMMA 4: OPENBARE RUIMTE

We zorgen voor een aantrekkelijke gemeente om in te wonen en te werken. We geven een impuls aan de leefbaarheid en hebben een prettige en verzorgde openbare omgeving. Duurzaam afvalbeheer en duurzaamheid zijn belangrijk. In 2040 is Coevorden energieneutraal!

OPENBARE OMGEVING

We streven naar een prettige en verzorgde openbare ruimte als fysieke basis voor het openbare leven. Dit draagt bij aan een prettig woonklimaat en maakt onze gemeente aantrekkelijk om te (gaan) wonen en werken. We zorgen dat onze openbare ruimte en infrastructuur herkenbaar zijn, met een eigen identiteit, die als gastvrij, bruikbaar, veilig en uitnodigend wordt ervaren. Knelpunten in dorpen en wijken lossen we op. We gaan verval tegen en geven de leefbaarheid in dorpen en wijken een impuls.

Veiligheid

We gaan voor integraal veiligheidsbeleid. Voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid gaan we in overleg met wijken en dorpen en maken we gebruik van de wijk- en dorpsvisies. We gebruiken graag de ogen en oren van onze inwoners. De nadruk ligt op preventie. Handhaven heeft prioriteit daar waar de risico's of de ervaren overlast het grootst is. Ondernijning krijgt prominenter aandacht. Drugs, witwassen, mensenhandel en PGB fraude tasten de leefbaarheid aan.

AFVAL

We streven naar duurzaam afvalbeheer, waarbij zoveel mogelijk grondstoffen door bronscheiding uit het afval worden teruggewonnen. We stimuleren het scheiden van afval zo veel mogelijk en willen echt een gedragsverandering bij onze inwoners realiseren.

DUURZAAMHEID

Onze gemeenteraad gaat vanuit het Raadsakkoord met duurzaamheid aan de slag. We maken afspraken over een stevige gemeentelijke ambitie. Daarnaast gaan met inwoners actief aan de slag om kansen voor verduurzaming van onze samenleving te zoeken en benutten. De procedures op het gebied van windmolens zijn doorlopen. Op het moment van realisatie hebben we aan de provinciale taakstelling op het gebied van wind voldaan. We zien in de ontwikkelingen op het gebied van Biogas en waterstof interessante alternatieven voor het aardgas en kijken naar de mogelijke samenwerking met marktpartijen op dit gebied.

- Verrichten extra inspanningen op inrichting openbare ruimte, wegen, openbaar groen of publiek of privaat vastgoed.
- Wegwerken achterstanden in het boom-, bos- en singelonderhoud.
- Verbeteren beeld van groen in de openbare ruimte met maatregelen die zorgen voor toename van diversiteit in flora en fauna en deze meer ecologisch inrichten.
- Creëren flexibel budget voor het met inwoners uitvoeren van taken in openbaar groen en wegen.
- Met LTO onderzoeken van mogelijkheden voor verbeteren wegkanten en bermen bij knelpunten.

- Verbeteren sociale veiligheid door zichthoeken en achterpaden overzichtelijker te maken.
- Aanpakken illegale stort en dumpvuil in de openbare ruimte en vergroten inzet zichtbare handhavingsactiviteit in buurten om verrommeling van de openbare ruimte tegen te gaan.
- Vaker inzetten Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's).
- Prioriteit op naleven van vergunningen en verbod op verstrekken alcohol aan minderjarigen.
- Opstellen veiligheidsplan samen met inwoners en maatschappelijke partners.
- Inventariseren van vermoedens van ondernijning.
- Samenwerken met politie, belastingdienst, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en het Openbaar Ministerie.

- Terugbrengen hoeveelheid (grof) huishoudelijk restafval per inwoner naar 100 kilo per jaar.
- Verbeteren afvalscheidingspercentage naar minimaal 75%, zoals vastgelegd in de VANG (Van afval naar grondstof) doelstellingen.
- Werk maken van een grotere bewustwording op het gebied van afvalscheiding.
- Onderzoeken of het systeem van onze Milieustraat nog voldoet en wat (financiële) gevolgen van alternatieven zijn.

- In 2040 zijn we een energieneutrale gemeente
- Uitvoeren uitgebreide nulmeting. In 2019 bepalen wat er nodig is om in 2040 als gemeente energieneutraal te kunnen zijn.
- Onderzoeken wat er voor gemeentelijke gebouwen moet gebeuren om deze voor 2040 energieneutraal te maken en wat er nodig is om dit al in 2030 voor elkaar te hebben.
- Implementeren van de Regionale Energie Strategie met andere Drentse gemeenten en de provincie.
- Opzetten pilot om in 2021 een energie neutraal dorp of een energie neutrale wijk te hebben.
- Formuleren van een warmtevisie/warmteplan in 2021 met concrete doelstellingen voor verminderen en verduurzamen warmteverbruik.

PROGRAMMA 5: BESTUUR EN ORGANISATIE

Met de verschillende partners samenwerken vanuit de gezamenlijke ambitie. Aansluiten bij dat wat een wijk, dorp of een gebied nodig heeft en de aanwezige kracht versterken. We zijn ons bewust van de verschillen tussen dorpen en wijken en handelen daar naar. Daar waar mogelijk sluiten we aan bij de (samenwerkings-) verbanden en netwerken die er in de wijken en dorpen zijn. Zijn deze verbanden en netwerken er niet, dan zoeken we actief gesprekspartners om de beweging op gang te helpen. Onze dienstverlening sluit zoveel mogelijk aan bij de wensen van de inwoners.

Dorpen en Wijken

We zetten de plezierige en intensieve samenwerking met de dorpen en wijken voort. We stimuleren ze te werken aan een dorps- of wijkvisie of agenda waarin ook sociaal maatschappelijke leefbaarheid aan bod komt. Dorpen en wijken die dat willen kunnen de wijk- en dorpsbudgetten koppelen aan de realisatie van de dorps- of wijkvisie.

Dienstverlening

Als gemeente hebben we veel contact met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Ons doel is betrouwbaar, professioneel en vriendelijk zijn als zichtbare, bereikbare en moderne eerste overheid voor onze inwoners en andere relaties. We bieden de producten en diensten die onze inwoners nodig hebben aan op een persoonlijke, efficiënte en klantgerichte manier en op de meest logische plek. We gaan door met de digitalisering van de dienstverlening. Zowel de niet- of minder digitaal vaardige als de beter digitaal vaardige inwoners ervaren dezelfde kwaliteit dienstverlening.

Ambtelijke organisatie

Onze verbindende bestuursstijl vraagt om flexibele werknemers in een wendbare organisatie waarin de verantwoordelijkheden laag liggen. Medewerkers kijken en luisteren goed naar de ambities en wensen uit de samenleving. Medewerkers beschikken over de handelingsruimte om de faciliterende rol te vervullen als partner, regisseur, expert, of juist op afstand. Gebiedscoördinatoren blijven een belangrijke taak houden in het signaleren, informeren, verbinden en soms zelfs regisseren van vraagstukken. Zij hebben een belangrijke schakelfunctie die we in deze periode verder ontwikkelen.

- Met de dorps- en wijkverenigingen verkennen we hoe we het Stimuleringsfonds zo goed mogelijk kunnen benutten. Dit geldt voor zowel de stimuleringsregeling als de dorps- en wijkbudgetten.
- Bevorderen en faciliteren processen die samenwerking tussen dorpen en wijken stimuleren.

- Onderzoeken mogelijkheden voor het samen met maatschappelijke partners opzetten en aanbieden van oefenprogramma's voor het verbeteren van digi-vaardigheid van inwoners.
- Benutten mogelijkheden voor thuisbezorging van documenten zoals paspoorten en rijbewijzen en vooraf ingevulde formulieren.

- Toepassen twaalf aanbevelingen uit 'Buiten-Spel' om nog beter de verbinding en samenwerking vorm te geven.

PROGRAMMA 6: FINANCIERING EN DEKKINGSMIDDELEN

Met onze gezonde financiële positie kunnen we onze ambities en doelstellingen realiseren. Het blijft voor ons belangrijk deze positie te behouden en gaan daarom zorgvuldig met de beschikbare middelen om. We vullen de reserves verder aan en kijken naar wat er mogelijk is in de lokale lastendruk en de belastingtarieven.

RESERVES

Onze algemene reserve is in de vorige bestuursperiode flink verbeterd. Ten eerste door vast te houden aan de gemaakte keuzes voor bezuinigingen. Daarnaast door incidentele voordelen, begrotingsoverschotten en positieve jaarrekeningresultaten in de algemene reserve te storten. We gaan door op de ingeslagen weg. We blijven de algemene reserve versterken door jaarlijks toe te voegen en ook de incidentele voordelen in deze reserve te storten. We willen groeien naar een algemene reserve van 25 tot 30 miljoen euro in 2022 met een minimale solvabiliteit van 30%.

HEFFING GEMEENTELIJKE BELASTINGEN

We hebben verschillende gemeentelijke belastingen: de onroerende zaakbelasting, de toeristenbelasting, de forensenbelasting, de reclamebelasting en/of de BIZ-bijdrage. Ook heffingen als afvalstoffenheffing en rioolheffing vallen onder de belastingen. Ons beleid is dat deze twee heffingen 100% kostendekkende tarieven hebben.

De lokale lastendruk is het bedrag dat inwoners jaarlijks betalen voor de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. We willen de hoogte van die lokale lastendruk laten aansluiten bij het voorzieningenniveau dat we bieden. Nu het financieel beter gaat met onze gemeente, kijken we kritisch naar de ontwikkeling van deze drie belastingen en heffingen.

- Onderzoeken mogelijkheid tot differentiëren van tarieven voor OZB en toeristenbelasting.
- Beperken lokale lasten, wanneer mogelijk.
- Stijging totale opbrengst OZB met maximaal het inflatiepercentage, wanneer mogelijk.

FINANCIERING EN DIVIDEND

Blijven opletten

We maken scherpe keuzes om financieel stabiel en gezond te blijven. Weloverwogen keuzes voor nieuwe beleidsambities dragen bij aan het behouden van de financieel gezonde positie. Dit doen we zo dat investeren mogelijk moet blijven in 'grijs en groen' en de 'actieve samenleving'. Vanuit onze inhoudelijke, financiële en duurzame verantwoordelijkheid geven we uitvoering aan het financieel op orde brengen van onze wettelijke taken en de beleidsmatige ambities uit dit bestuursprogramma.